

Warszawa, dnia 3 lipca 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 1513/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Ludmiła Tułaczko

protokolant: sekretarz sądowy Monika Oleksy

przy udziale prokuratora Anny Radyno-Idzik

po rozpoznaniu dnia 3 lipca 2017 r. w Warszawie

sprawy

M. D. syna M. i I. ur. (...) w W.

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk

W. S. syna W. i I. ur. (...) w G.

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, oskarżonego M. D. i obrońcę oskarżonego W. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Otwocku

z dnia 25 sierpnia 2016 r. sygn. akt II K 526/14

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że orzeczone wobec oskarżonych M. D. i W. S. w punkcie 1 kary grzywny podwyższa do 200 /dwieście/ stawek dziennych ustalając wysokość stawek na kwotę 50 /pięćdziesiąt/ złotych; zasądza od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa po 2.000 zł tytułem opłaty oraz pozostałe koszty sądowe w sprawie w częściach na nich przypadających.

Sygn. akt VI Ka 1513/16

UZASADNIENIE

M. D. i W. S. zostali oskarżeni o to, że:

w dniu 22 grudnia 2013 roku w O. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, oraz działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłowali doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) S.A. w wysokości nie mniejszej niż 29500 złotych, w ten sposób, że w dniu 21 grudnia 2013 roku w miejscowości K. spowodowali zderzenie się pojazdów marki M. nr rej. (...) i R. nr rej. (...) w celu uzyskania odszkodowania w wysokości nie mniejszej niż 29500 złotych na szkodę (...) S.A.,

tj. o czyn określony w art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu sprawy II K 526/14 Sąd Rejonowy w Otwocku na mocy wyroku z dnia 25 sierpnia 2016r. orzekł:

1. oskarżonych M. D. oraz W. S. uznał za winnych popełnienia zarzucanego im czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. przy czym ustalił, iż usiłowali oni doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) S.A. w wysokości nie mniejszej niż 29500 złotych poprzez wprowadzenie (...) S.A. w błąd co do okoliczności w jakich doszło do kolizji drogowej, i na tej podstawie skazał ich, a na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. w stosunku do każdego oskarżonego wymierzył karę grzywny w wymiarze po 120 (sto dwadzieścia) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych każda stawka,

2. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie po 200 (dwieście) złotych, w tym opłatę sądową w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator, który zaskarżył wyrok w części dotyczącej kary na niekorzyść oskarżonych. Na zasadzie art. 438 pkt 4 k.p.k. wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonych kar do stopnia zawinienia oskarżonych – w szczególności bez uwzględnienia przez Sąd faktu szczegółowego zaplanowania przestępstwa; podjęcia skomplikowanych działań związanych z jego realizacją, a także wartości nie tylko usiłowanej, ale także realnie wywołanej szkody – poprzez orzeczenie przez Sąd za przypisane oskarżonym przestępstwo symbolicznych grzywn w wymiarze po 120 stawek po 10 zł

Prokurator w konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonym kar: 1 roku pozbawienia wolności z orzeczeniem warunkowego zawieszenia na okres 3 lat oraz grzywny 400 stawek po 50 zł wobec każdego z nich.

Apelację złożył także oskarżony M. D., który zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 2 §2, 5§2, 7, 366 §1, 424 k.p.k. polegającą m.in. na tłumaczeniu niedających się usunąć wątpliwości co do faktu popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu, na jego niekorzyść, że:

– kolizja drogowa była zaplanowana,

- przyczyną wyłączenia silnika samochodu marki R. była wcześniej zaplanowana kolizja z drugim uczestnikiem ruchu, tj. W. S., który prowadził samochód marki M. o nr rej. (...),

- kierujący pojazdem marki R. kilkakrotnie ustawiał użytkowany przez siebie pojazd, a następnie wspólnie i w porozumieniu z kierowcą samochodu marki M. celowo doprowadzili do zderzenia obu pojazdów,

- sprzecznościach w uzasadnieniu:

- niewyjaśnienie sprawy poprzez nieprzesłuchanie osoby z wypożyczalni, z którą rozmawiał oskarżony zaraz po wypadku, nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w zakresie odtworzenia i zinterpretowania zapisów GPS,

- uznanie oskarżonego za winnego popełnienia czynu innego, niż został przedstawiony w akcie oskarżenia.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na ustaleniu, iż:

- kolizja drogowa była zaplanowana,

- przyczyną wyłączenia silnika samochodu marki R. była wcześniej zaplanowana kolizja z drugim uczestnikiem ruchu, tj. W. S., który prowadził samochód marki M. o nr rej. (...),

- kierujący pojazdem marki R. kilkakrotnie ustawiał użytkowany przez siebie pojazd, a następnie wspólnie i w porozumieniu z kierowcą samochodu marki M. celowo doprowadzili do zderzenia obu pojazdów,

- że oskarżony popełnił przypisany mu czyn, chociaż z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika co innego.

Oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Apelację w niniejszej sprawie złożył także obrońca oskarżonego W. S., który zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 2 §2, 5 §2, 6, 7, 366 §1, 399 §1, 424 k.p.k. polegającą m.in. na naruszeniu zasady skargowości poprzez skazanie za czyn inny niż zarzucony, nie uprzedzenie o zamiarze dokonania istotnych zmian w opisie czynu co doprowadziło do naruszenia prawa oskarżonego do obrony, na dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, tłumaczeniu niedających się usunąć wątpliwości co do faktu popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu na jego niekorzyść,

niewystarczające uzasadnienie wyroku i sprzeczności w nim występujące.

- niewyjaśnienie sprawy poprzez: nieprzesłuchanie osoby z wypożyczalni, z którą oskarżony D. rozmawiał zaraz po wypadku, nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w zakresie odtworzenia ruchu samochodu R. i zinterpretowanie zapisów GPS,

II. błąd z ustaleniami faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na ustaleniu, m.in., iż:

- kolizja drogowa była zaplanowana przez oskarżonych,

- oskarżony S. wprowadził w błąd (...) SA co do okoliczności w jakich doszło do kolizji drogowej,

- oskarżony S. popełnił przypisany mu czyn,

choć z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika co innego.

Obrońca w konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego W. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje wniesione przez oskarżonego M. D. i obrońcę oskarżonego W. S. nie zasługują na uwzględnienie. Częściowo Sąd odwoławczy uwzględnił apelację wniesioną przez prokuratora w zakresie kary. Nie można podzielić zarzutów apelacji oskarżonego M. D. i obrońcy oskarżonego W. S.. Apelacje zawierają tożsame zarzuty dotyczące błędnych ustaleń stanu faktycznego. Obie apelacje mają charakter polemiczny z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji. Skarżący niezasadnie zarzucają, że Sąd I instancji błędnie ustalił, że zdarzenie z dnia 21 grudnia 2013r.

w rejonie skrzyżowania Al. (...) z ulicą (...) w K. było wcześniej zaplanowane i miało na celu wyłudzenie odszkodowania z tytułu OC

od ubezpieczyciela (...) S. A. Analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wskazuje bez żadnych wątpliwości, że ustalenia Sądu I instancji są prawidłowe i zostały oparte na wszechstronnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Materiał ten został, wbrew zarzutom skarżących, oceniony zgodnie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. Jest to ocena, która znajduje oparcie w zasadach logicznego rozumowania, wskazaniach wiedzy i doświadczenia życiowego. Wniosek o celowym działaniu polegającym na doprowadzeniu do uszkodzenia pojazdów wynika z ocenionych łącznie okoliczności, szczegółowo opisanych przez Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, sporządzonym zgodnie z treścią art. 424 § 1 k.p.k. Uszkodzenie pojazdów zostało zaplanowane przez oskarżonych, bowiem kontaktowali się ze sobą w dniu zdarzenia, chociaż obaj początkowo twierdzili, że się nie znają. W dniu zdarzenia oskarżony M. D. zaparkował użytkowany przez niego samochód marki R. nr rej. (...), uprzednio wypożyczony z firmy (...), w pobliżu miejsca zamieszkania oskarżonego W. S.. Obaj oskarżeni działali wspólnie

i w porozumieniu, o czym przekonuje zapis systemu GPS, w który wyposażony został samochód R. nr rej. (...), a który został wypożyczony przez oskarżonego M. D. dzień przed zdarzeniem. Zapis ten w skazuje na to, że pojazd bez zmiany położenia geograficznego przemieszczał się w rejonie skrzyżowania Al. (...) i ulicy (...) w K. od godziny 23;29;06 do 23;40 kiedy to kierowca samochodu wyłączył silnik. Wbrew zarzutom oskarżonego M. D. zdarzenie miało inny przebieg - doszło do celowego zderzenia pojazdów R.

i M. nr rej. (...), podczas gdy oskarżeni twierdzili, że R. wyjechał z drogi wymuszając pierwszeństwo przejazdu kierowcy samochodu M. - oskarżonemu W. S.. Przystawianie samochodu, jak wynika z zapisu GPS miało na celu ustawienie go w takiej pozycji, aby samochód M.

w odpowiedni sposób uderzył w ten pojazd a następnie kierowca zgłosił się do ubezpieczyciela o wypłatę odszkodowania z tytułu OC- czyli z polisy wykupionej przez właściciela wynajętego przez M. D. samochodu marki R.. Zderzenie pojazdów miało miejsce, lecz zostało uprzednio zaplanowane przez obu oskarżonych po to, aby W. S. uzyskał odszkodowanie. Sąd I instancji wbrew zarzutom obu skarżących, nie naruszył zasady domniemania niewinności z art. 5 § 2 k.p.k. Tę zasadę w pełni respektował, bowiem winę oskarżonych ustalił na podstawie tych dowodów, które ocenianie logicznie wskazują na ich sprawstwo. Należy zaznaczyć, że zapis GPS zostały przez Sąd I instancji zinterpretowany prawidłowo. Interpretacja tego zapisu znajduje podstawy w logicznym rozumowaniu. Wyłączenie silnika nastąpiło przed uderzeniem samochodu M.. W innym wypadku oskarżony M. D. mógłby doznać obrażeń ciała. Przystawianie samochodu w obrębie skrzyżowania miało na celu ustawienie tego pojazdu tak aby udowodnić wymuszenie pierwszeństwa na nadjeżdżającym samochodzie M.. Urządzenie GPS rejestruje prędkość samochodu, miejsce postoju z dokładnością do kilku metrów a ponadto rejestruje moment uruchomienia silnika, każdy postój pojazdu, wyłączenie silnika, przekręcenie i wyjęcie kluczyka ze stacyjki. Nie są zasadne zarzuty dotyczące przesłuchania osoby, która wypożyczyła oskarżonemu M. D. samochód R. gdyż okoliczność czy oskarżony żądał samochodu zastępczego nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji, że zarówno pora zdarzenia -

ok. 23.00 i miejsce zdarzenia – pusta o tej porze droga, rzadko uczęszczane miejsce, także podważają wiarygodność wyjaśnień oskarżonych. Ponadto wyjaśnienia, że M. D. udał się w rejon zdarzenia aby odpocząć zaś W. S. samochodem o tak późnej porze jechał do znajomego, aby naprawić zepsuty piec centralnego ogrzewania są niewiarygodne. Zasadnie wykazał to Sąd I instancji, opierając się na doświadczeniu życiowym. Nie można także podzielić zarzutu skarżących, że Sąd I instancji przekroczył granice oskarżenia zmieniając opis czynu. Na drodze nie doszło do kolizji polegającej na nagłym wyjechaniu samochodu R. i wymuszeniu pierwszeństwa na kierowcy samochodu M. tylko na celowym ustawieniu samochodu R. w takim miejscu, aby mógł w niego uderzyć samochód M. po to, aby właściciel tego pojazdu uzyskał odszkodowanie OC z (...). Zmiana opisu czynu w ramach zdarzenia historycznego i tej samej kwalifikacji nie narusza art. 399 § 1 k.p.k. „O tym, czy sąd "utrzymał się" w wyroku skazującym w granicach skargi decyduje ostatecznie tożsamość zdarzenia historycznego objętego czynem przypisanym ze zdarzeniem historycznym zarzuconym przez oskarżyciela w akcie oskarżenia. Jeżeli sędzia nie wykracza poza to samo zdarzenie faktyczne, w którego przebiegu oskarżyciel dopatruje się popełnienia przestępstwa przez danego oskarżonego, zasada tożsamości czynu przypisanego i czynu zarzuconego nie jest naruszona, chociaż stosownie do wyników przewodu sądowego sędzia ów czyn ustala inaczej pod względem faktycznym w porównaniu z twierdzeniami oskarżyciela, w szczególności zawartymi w akcie oskarżenia i pomimo, że sędzia temu czynowi nadaje inną, łagodniejszą lub surowszą kwalifikację prawną, na podstawie ustalonego przez się stanu faktycznego, zgodnego lub niezgodnego z twierdzeniem oskarżyciela. Identyfikacja czynu jest wyłączona, jeśli w porównywanych jego określeniach zachodzą tak istotne różnice, że według rozsądnej życiowej oceny nie można ich uznać za określenia tego samego zdarzenia faktycznego.” /Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z 2010-04-29, III KK 368/09, Opubl: Krakowskie Zeszyty Sądowe rok 2010, Nr 11, poz. 22/. Kwalifikacja prawna czynu jest, więc prawidłowa, bowiem art. 298 k.k. nie zawiera w swoim zakresie upozorowania zdarzenia będącego podstawą wypłaty odszkodowania. Co oczywiście może być uznane za lukę w karnoprawnej ochronie interesów ubezpieczycieli, ale i ich klientów. Penalizacja upozorowania zdarzenia może zostać dokonana na podstawie regulacji odpowiedzialności za dokonanie lub usiłowanie oszustwa. Sąd odwoławczy uwzględnił w części apelację prokuratora. Mając na uwadze te okoliczności jakie ustalił w ramach art. 53 § 1 i 2 k.k. Sąd I instancji, należało zaostrzyć wymiar kar grzywny jednak nie do takiej wysokości jaką wskazał prokurator w apelacji. Na zaostrenie wymiaru tych kar miały wpływ takie okoliczności, ustalone przez Sąd I instancji, którym Sąd odwoławczy nadal walał odpowiedni do zawinienia. Są to: planowe działanie, świadczące o premedytacji i współdziałaniu obu oskarżonych,

z których każdy wypełnił swoją rolę w przestępczym zdarzeniu oraz dużą wartość szkody. Sąd odwoławczy nie uwzględnił apelacji prokuratora w zakresie wymiaru kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania. W aktualnym stanie prawnym, zgodnie z art. 32 pkt 1 k.k. prymat ma kara grzywny. Obaj oskarżeni nie byli karani zaś wartość szkody wyniosła 29.500 zł. Każdy z oskarżonych spodziewał się więc korzyści w kwocie po 14.750 zł. Wysokość kar grzywny została dostosowana do tej wartości. O kosztach postępowania Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 626 §1 k.p.k., art. 633 k.p.k. i art. 634 k.p.k.

Sąd odwoławczy na podstawie art. 105 § 1,2,3 k.p.k. sprostował wysokość opłaty sądowej przypadającej na każdego z oskarżonych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych - opłata od samoistnej grzywny wynosi 10 % jej wysokości. Tak więc, orzekając kary grzywny po 200 stawek po 50 zł, co stanowi kwotę 10 000 zł, każdy z oskarżonych zobowiązany jest uiścić opłatę w kwocie 1. 000 zł. Sąd odwoławczy omyłkowo kwotę opłaty ustalił

w wysokości po 2.000 zł. Wobec powyższego ten błąd rachunkowy został sprostowany, na korzyść oskarżonych, w odrębnym postanowieniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd odwoławczy orzekł, jak na wstępie.